

Commerce-Collegii

Underdåniga Berättelse

om

**Fabrikernes och Manufakturernes ställning
år 1832.**

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Bland de åligganden, som genom Eder Kongl. Maj:ts Nådiga Instruction blifvit åt Commerce-Collegium uppdragne, är äfven det, att med uppmärksamhet följa slöjdernas och konstflitens utveckling och fortgång inom landet. Collegium har ock sednast vid slutet af förlidet år för Eder Kongl. Maj:t i underdånighet framlagt en tableau öfver förhållandet med denna viktiga del af National-industrien under loppet af år 1831, hvilken visat tillfredsställande resultat, och, då nu ett år ytterligare framflutit, får Collegium i underdånighet afgifva Berättelse i detta afseende för år 1832.

De ämnen, som denna berättelse bör omfatta, torde, med hänseende till nuvarande oeconomiska Författningar och institutioner lämpeligen kunna upptagas under 3:ne rubriker, nemligen: Fabriks- och Manufaktur-handteringen, Väfveri-Näringen, betraktad såsom föremål för den enskilde husfliten, äfvensom andre husslöjder samt slutligen Handtverkerierne.

1:o *Fabriker och Manufactur-inrättningar*: Deras antal uppteck vid 1832 års slut till 1,943 stycken, hvilka sysselsatte 12,482 arbetare. Och inhämtas af bilagde, till lättnad i öfversigten af det hela, upprättade Tabell Litt. A., som upptager Fabrikernes antal, deras arbetare, tillverkningarnes värde och mängd samt jemförelse emellan förhållandet nämnde år

INLEDNING

TILL

Commerce-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med fabriker, manufakturer och handtverkerier i riket. – Stockholm : J. Hörberg, 1832-1858.

Täckningsår: 1830-1857.

Innehåller en årlig förteckning över patent (motsv.) åren 1830-1834. Patent benämndes Privilegia exclusiva fram till 1834 då den svenska patentlagen kom.

Efterföljare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. D, Fabriker och manufakturer.

Kommerskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1912.

Täckningsår: 1858-1910.

Innehåller en årlig förteckning över patent åren 1858-1884. År 1885 inrättades det första svenska patentverket, Kongliga Patentbyrån, vilken övertog registrering av patent.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 6: Tab. 5. Fabrikernas tillverkningsvärde 1836-1895.

Kommerskollegii underdåniga berättelse om fabrikernas och manufakturernas ställning år 1832.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån 2010.

Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

**Commerce-Collegii underdåniga Berättelse
om Fabrikernes och Manufakturernes ställning år 1832**

INNEHÅLL

Underdånig berättelse

	Sid.
Inledning.....	1.
1:o Fabriker och Manufactur-inrättningar.....	1.
Etoffs-Fabrikerne.....	4.
Bomulls och Linne-Fabrikerne.....	4.
Cattuns-Tryckerierne.....	6.
Segelduks-Fabrikerne.....	6.
Siden-Fabrikerne.....	7.
Band-Fabrikerne.....	8.
Färgerierne.....	8.
Sockerraffinerings-Verken.....	8.
Tobaks- och Snus-Fabrikerne.....	9.
Garfverier.....	9.
Glasbruk.....	10.
Fabrikerne för tillverkning af Papper.....	11.
Jerngjuterierne.....	12.
Oljeslagerierne.....	12.
Porcellainsbruk.....	13.
Såpsjuderier.....	13.
Porter-bryggeri-inrättning.....	13.
Mechanisk redskap.....	14.
Stilgjuterier.....	14.
Övrig Tillverkning.....	15.
2:o Väfveri-Näringen, betraktad såsom föremål för den enskilde husfliten, jemte andre husslöjder.....	15.
3:o Handtverkerierne.....	17.

Sammandrag för År 1832

	Sid.
Jemförelse-Sammandrag för Åren 1831 och 1832.....	19.
Litt. A. GeneralSammandrag öfver de vid Manufakturerna befintlige Stolar och Arbetare samt tillverkningsvärdet för åren 1831 och 1832.....	20.
Vid Fabrikerne har under loppet af åren 1831 och 1832 blifvit tillverkadt.....	21-23.
Litt. B. Förteckning på de Fabriks-anläggningar, för hvilka tillstånds-resolutioner blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade åren 1831 och 1832.....	24-25.
Litt. C. Förteckning på Privilegia Exclusiva, som blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade år 1832.....	26.
Litt. D. Sammandrag af de från Magistraterna till Kongl. Commerce-Collegium inkomne förteckningar öfver Handverkare med deras Gesäller, Läringar och andre vid arbetet skattskrifne personer för År 1832.....	27-29.
Litt. E. Sammandrag af de från Magistraterna till Kongl. Commerce-Collegium inkomne förteckningar öfver Idkare af sådane Näringar, som ej kunna bestämdt hänföras till Handel eller Handverk och icke eller lyda under HallRätt, för år 1832.....	30-32.
Litt. G. Uppgift på den Bevillning, hvartill Handverkare och Idkare af sådane Näringar, som hvarken kunna bestämdt hänföras till Handel eller Handverk och icke heller lyda under HallRätt, uti Rikets Städer blifvit taxerade för år 1832, enligt de från Magistraterna inkomne Förteckningar.....	33-35.
Litt. F. Sammandrag af de Förteckningar öfver Handverkare på Landet, hvilka inkommit till Kongl. Commerce-Collegium för År 1832	

Commerce-Collegii

Underdåniga Berättelse

om

**Fabrikernes och Manufakturernes ställning
år 1832.**

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Bland de åligganden, som genom Eder Kongl. Maj:ts Nådiga Instruction blifvit åt Commerce-Collegium uppdragne, är äfven det, att med uppmärksamhet följa slöjdernas och konstflitens utveckling och fortgång inom landet. Collegium har ock sednast vid slutet af förlidet år för Eder Kongl. Maj:t i underdånighet framlagt en tableau öfver förhållandet med denna viktiga del af National-industrien under loppet af år 1831, hvilken visat tillfredsställande resultater, och, då nu ett år ytterligare framflutit, får Collegium i underdånighet afgifva Berättelse i detta afseende för år 1832.

De ämnen, som denna berättelse bör omfatta, torde, med hänseende till nuvarande oeconomiska Författningar och institutioner lämpeligen kunna upptagas under 3:ne rubriker, nemligen: Fabriks- och Manufaktur-handteringen, Väfveri-Näringen, betraktad såsom föremål för den enskilde husfliten, äfvensom andre husslöjder samt slutligen Handtverkerierne.

1:o *Fabriker och Manufactur-inrättningar*: Deras antal uppteck vid 1832 års slut till 1,943 stycken, hvilka sysselsatte 12,482 arbetare. Och inhemtas af bilagde, till lättnad i öfversigten af det hela, upprättade Tabell Litt. A., som upptager Fabrikernes antal, deras arbetare, tillverkningsgarnes värde och mängd samt jemförelse emellan förhållandet nämnde år

och det, som inträffade år 1831, att Fabrikerne antal under loppet af 1832 ökats med 59 stycken och arbetarnes med 339.

Bland de olika slags Fabriksrörelser, som här i Riket idkas, är klädes Fabriksnäringen den förnämsta så i hänseende till omfattning som värde. Tillverkningen bedrefs år 1832 vid 105 Fabriker och uppgick till 567,685 alnar kläde samt 76,500 alnar andra diverse ylleväfnader och värdet å sammantagne productionen utgjorde 3,018,067 R:dr eller 223,609 R:dr mer än år 1831. I qvantiteten öfversteg klädestillverkningen äfven den för år 1831 uppgifne, med 39,095 alnar, hvilken tillökning i productionen hufvudsakligen sträckt sig till de fina och medelfina klädes-slagen. Afberörde Fabrikation hafva ensamt i Norrköping blifvit åstadkomne 368,824 alnar, värde 2,212,738 R:dr eller omkring två tredjedelar af hela klädestillverkningen i Riket. Och vid jemförelse af tillverknings-beloppet år 1831, finnes att Norrköpings Fabrikanter år 1832 ökat deras tillverkning med 25,902 alnar, i värde ansedde till 165,880 R:dr. Att Norrköpings Fabriker egentligen äro inrättade för tillverkning af finare kläden, kan inhämtas deraf, att utaf deras betydliga klädesproduction år 1832, endast 25,410 alnar af gröfre slag blifvit åstadkomne.

Bland Norrköpings Fabrikanter hade Bolaget Söderberg & Arosenius, Assessoren Arosenius, Vougt & Wetterling, J. F. Schubert och Ch. Lenning de största tillverkningarne.

I Stockholm hafva år 1832 blifvit tillverkade 110,474 alnar kläde, deraf öfver hälften varit af groft slag, samt 16,950 alnar diverse andra ylleväfnader, som sammantagne uppgått i värde till 437,090 R:dr, hvilket utgör något fast obetydligt mindre i antal och värde än för år 1831 blifvit uppgifvit. De Fabriker i Stockholm, hvarest år 1832 förfärdigades största qvantiteten kläde, innehades af Fabriks-Idkarne P. C. Dihlström, Öbergs Enka et Co, P. & L. D. Lamm samt Pfeiff.

Den öfriga inhemska klädes-productionen berörde år har hufvudsakligen blifvit åstadkommen å nedannämnde ställen nemligen: i Nyköping vid derstädes befintlige 2:ne Fabriker, der tillverkningen uppgått till 22,743 alnar, värde 86,999 R:dr: i Halmstad hos Fabriks-Idkaren Wallberg, som åstadkommit 11,051 alnar mest groft eller Commisskläde, värde 31,409 R:dr utom det att han till boy beredt 54,074 alnar från allmogen inköpt valmar: vid de i Alingsås varande 3:ne fabriker, hvarest tillverkats 6,104 alnar, skattade till 26,714 R:dr. I Linköpings Län, å de på landet inrättade 3:ne Fabriker, Marielund, Åtvidaberg och Råby, hvilka lemnat 19,019 alnar, värde 91,947 R:dr samt i Carlstads Län, vid de äfven å Landet anlagde

2:ne Fabriker Edsvalla och Arvika, der en production af 15,857 alnar blifvit åstadkommen och som är upptagen i värde till 45,087 Rdr.

I afseende på förhållandet med klädes-fabriks handteringen i det hela, torde icke vara olämpligt att här uppgöra en jmförelse emellan kvantiteten och värdet af desse Fabrikers tillverkningar för endast 5 år tillbaka eller vid slutet af år 1827 och de som ägde rum år 1832. Dervid erfares, att förstberörde år tillverkningen utgjorde 415,556 alnar kläde och 20,441 alnar andre ylletyger, alltsammans i värde upptagit til 1,959,673 R:dr. Om nu denna kvantitet och värdesumma afdrages från den här ofvan upptagne kvantiteten och värdet af tillverkningen år 1832, så finnes att Fabrikationen sistnämnde år öfversteg den år 1827 åstadkomne, i kvantiteten med 208,189 alnar och i värde med 1,158,394 R:dr.

Utom de betydliga kvantiteter inhemska ull, som vid Fabrikerne blifvit år 1832 använde, äro samma år ifrån utrikes orter införtullade:

af gröfre Ull	1,133,320 ö
af finare dito	19,238 d:o
hvaraf den gröfre är i värde upptagen till	373,773 R:dr
och den finare till	14,428 R:dr.

Då detta import-quantum jmföres med införsels-beloppet år 1831, finnes, att år 1832 importerades icke mindre än 448,395 ö grof ull mera än året förut, hvilket förhållande, enär tillverkningen af grofva kläden ingalunda stigit i samma proportion, icke läser kunna annorlunda förklaras, än såsom härledande sig från en betydligt ökad tillverkning af ylleväfnader i enskilda hushåll och en minskad tillgång på inhemska grof ull, som sistlidet år uppstått, genom den i följd af otjenlig väderlek samma år bland landfären inträffade ovanliga dödlighet. Importen af fin ull utgjorde endast 19,238 ö och minskades således med 22,242 ö i förhållande till införselsbeloppet år 1831; och då icke destomindre Fabrikationen af fina kläden, på sätt här ofvan nämnt är, år 1832 så betydligt ökats, kan deraf slutas, att produktionen inom Riket af fin ull samma år tilltagit och nära nog uppfyllt inhemska Fabrikernas behof af samma valra.

De Klädes-Fabriks-idkare, hvilka i följd af Eders Kongl. Maj:ts Nädiga förordnanden undfått så kallade förlagslån af Manufactur-Disconten, voro vid 1832 års slut J. P. Söderberg & Arosenius i Norrköping, för införskaffande af de nyaste slag af decaterings-machiner; Vougt & Wetterling i samma stad, för införande och inrättande af sednast upfunne Machinerier till bedrifvande af en Fabrik för finare kläden; samt P. & L. D. Lamm i Stockholm till utvidgande af dess fabrik för tillverkning af grofva

eller så kallade Commisskläden. Och får Collegium, som i följd af dess äliggande tagit kännedom om dessa inrättningars beskaffenhet, i underdånighet anmäla, att desamma under berörde år varit i full och ändamålsenlig gång och att villkoren hvarunder länen lemnats sålunda blifvit iagttagne; Hvarförutan Collegium anser sig böra vitsorda det Klädesfabrikanterne i allmänhet, äfven under samma år, använt osparda bemödanden för åstadkommande af goda och väl bearbetade vahrer, hvilket ock haft den följd, att afsättning å Svenska kläden inom landet betydligt ökats, äfven på de orter, der sådane kläden tillföre högst sällan efterfrågats eller kunnat afyttras.

Etoffs-Fabrikernes tillverkningar, som år 1831 utgjorde 38,756 alnar, hafva år 1832 ökats till 41,428 alnar, bestående hufvudsakligen af Flanell och Flaggduk; och hafva, i anledning af gjorde erinringar till Fabrikanterne om Flanells-tillverkningens ofullkomlighet jemförelse-vis till den utländska, anstalter till förbättrande af Flanell-beredningen blifvit vidtagne; hvar emot tillverkningen af Bombasin, deraf samma år införtullades 808,414 alnar, värde 394,361 R:dr, vid inhemske Fabrikerne alldeles upphört. Det är dock anledning förmoda, att sedan de för allmänna medel införskrifne och till Fabrikanterne föryttrade Kamull-Spånads maskiner nu mera blifvit inköpte af Directeuren vid Ullsorteringsverket i Norrköping L. Centner, hvilken i och för deras iordningssättande och ändamålsenliga användande erhållit ett lånebidrag af de till Manufacturernas befrämjande anslagne tull- och beslagsmedel, Etoffstillverkningen skall, enär denna mekaniska Spinneri-inrättning kommer i gång, och Fabrikanterne i följd deraf erhålla tillgång på inhemskt Kamullsgarn af erforderlig godhet och mängd, framdeles komma på en fördelagtigare punkt än den för närvarande befinnes.

Vid Bomulls och Linne-Fabrikerne, uppgående till ett antal af 41 stycken, der tillverkningen år 1831 utgjorde: af alngods 577,099 alnar och af Dukar 35,710 stycken, hafva år 1832 blifvit åstadkomne 639,406 alnar diverse väfnader och 48,944 stycken Dukar, hvilket förhållande utvisar, att också desse Fabriker under sistnämnde år tilltagit i verksamhet. Värdet å 1832 års tillverkning öfversteg äfven det för 1831 uppgifne med 12,634 R:dr, och den fabrik, hvarest största tillverkningen af Bomullsväfnader ägde rum, fortfor att drivas af Bolaget A. L. Lamm & C:o i Stockholm, som derstädes förfärdigat 263,804 alnar till det mästa hvitt Bomullslärf, i värde ansedde till 84,663 R:dr. I afseende på den af Fabriksidkaren Björkegren i Nyköping anlagde Fabrik för åstadkommande af Damast och finare Drällsväfnader, för hvars utvidgande han undfått och innehar ett

mindre Lån af Manufactur-medlen, torde böra nämnas, att derstädes år 1832 blifvit tillverkade 1,427 alnar Damast-väfnader värderade till 1,231 R:dr och att Fabriken följagteligen berörde år varit i verksamhet.

År 1832 införtullades Bomulls-väfnader af finare slag för ett värde af 483,817 R:dr och exporterades samma år af nämnde vahrer endast för ett värde af 4,029 R:dr. Importen häraf år 1832 öfversteg sålunda importen år 1831 med ett värde af 256,012 R:dr eller mer än dubbelt, hvaremot exporten något minskades.

Af Linneväfnader åter införtullades sistlidne år för ett värde af 93,253 R:dr, eller 17,243 R:dr mer än år 1831, och exporterades af dylika vahrer till ett värde-belopp af 55,122 R:dr, hvilket understeg exportvärdet år 1831 med 40,049 R:dr. Importen af lin år 1832 uppgeck till 9,155 L ö och exporten deraf till 1,250 L ö , hvilket förhållande visar, att oagtadt inhemska Linskörden berörde år var ovanligt ymnig, importbeloppet ökades med 3,175 L ö och den exporterade quantiteten minskades med 2,105 L ö , i jemförelse med den importerade och exporterade vahrsmängden år 1831.

För inhemske Bomullsväfnads-tillverkningen och andra behof har år 1832 blifvit införtullad:

Bomull	830,292 ö
och Bomullsgarn	1,116,034 ö

af hvilken sistnämnde vahrer trefjeddelar varit af finare slag eller öfver N:o 25.

Om nu nyssnämde quantiteter jemföras med införsels-beloppet år 1831, finnes, att importen af Bomull förlidet år öfversteg hvad som deraf året förut infördes med 35,858 ö samt att af Bomullsgarn år 1832 till Riket inkom 341,566 ö mer än 1831, och kan deraf bedömas, i hvad betydlig mohn väfnads-industrien inom Landet fortfar att tilltaga, hvarom vidare kommer att omförmälas vid Artikeln om husslöjder.

Oagtadt en sådan år 1832 mer än vanligt ökad import af bomullsgarn, hafva inhemska Bomulls-Spinneri-fabrikerne, till antalet 6, under samma år varit i full verksamhet och åstadkommit ett större quantum garn än året förut. År 1831 tillverkades 155,192 ö Bomullsgarn, men år 1832 198,392 ö ; och om härmed jemföres tillverknings-beloppet för endast 3 år tillbaka eller år 1829, då det utgjorde 84,775 ö , synes att denna Fabrikation är i fortsatt stigande. Åtskilliga personer hafva ock på de sednare åren gått i författning om införskrifning af de i andra Länder nyligast uppfunne Machinerier för Bomulls-spånad, i ändamål att drifva

dessa verk i stor scala och åstadkomma garn af all slags finhet, hvaribland ett Bolag, som vid Carlshamn anlaggt ett större Mechaniskt Bomulls-spinneri, samt Grosshandlanderne Gibson & Keiler, som med stor kostnad hafva under anläggning vid Jonsered nära Götheborg en slik inrättning, äfvensom för väfveri. Och för att bedöma, hvad man har att hoppas af detta sistnämnde företag, må endast nämnas att anläggningen grundar sig på vattendrift, beräknad att svara emot 800 hästars kraft.

År 1832 tillverkades det största quantum Bomullsgarn vid Spinneriet Gamlebokullen i Elfsborgs Län, hvarest, med begagnande af 16 Spinnstolar, 62 Mantalsskrifne personer och 155 barn, spånaden uppreck till 100,690 ö .

Cattuns-Tryckeriernes tillverkningar hafva de sednare 2:ne åren aftagit och för sistlidne år utgjort i egentligt Cattun endast 28,442 alnar, som är 31,291 alnar mindre än det ålngods, som år 1831 blifvit tryckt. Antalet af tryckte dukar har väl ökats med 13,061 stycken, men detta motväger icke den betydliga nedsättningen af Cattuns-tillverkningen, som år 1832 ägt rum. Modets omväxlingar och de i andra Länder inrättade Cattunfabriker i stor scala, hvarest, medelst kostsamma Mechaniska inrättningar, Cattun i stor mängd och till lindrigt pris förfärdigas, försvåra denna närings utveckling i Sverige; och det är att förutse, att täflan med utlänningen i denna del icke kan äga rum förr, än omständigheterna medgifva inhemska Fabrikanterne att tillegna sig och i stort använda de nyare uppfinningar, som till förenkling af denna Fabrikation utomlands begagnas.

Fabriks-Bolaget A. L. Lamm & Comp., hvarom här ofvan är nämndt, har år 1832 vid dess i Stockholm anlagde Cattuns-Fabrik verkställt tryckning af 25,398 alnar Cattun och 35,370 dukar och således åstadkommit nära nog hela inhemska Cattuns-fabrikationen berörde år.

Vid *Segelduks-Fabrikerne*, som till antalet voro 9, har år 1832 tillverkats 179,876 alnar egentlig Segelduk eller 12,626 alnar mindre än år 1831; men som productionen af den finare väfnaden eller så kallad tältduk ökats med 10,162 alnar, har värdet å sammanlagde tillverkningen blifvit upptagit till 2,761 R:dr högre än värdet å de vid samma Fabriker år 1831 åstadkomne vahror.

Den betydligaste tillverkning af Segelduk sistlidne år, ägde rum vid Bolaget Gibson & Keilers i Götheborgs Län inrättade fabrik, hvarest tillverkningen utgjorde 85,711 alnar, i värde ansedde till 50,872 R:dr.

Af Segelduk, som endast är till införsel från Finland medgifven och hvaraf år 1831 till Riket inkommo 6,870 alnar, importerades år 1832 ett högst ringa quantum eller 500 alnar.

Änskönt inhemska behofvet af Segelduk år 1832 sålunda synes hafva varit mindre än det föregående året, införtullades likväl förstnämnde år 11,733 S \textasciitilde hampa, hvilket utgör mer än tre gånger det quantum, som år 1831 importerades: ett förhållande, som möjligen är att härleda från ett ökad behof för andra näringar af detta för dem hufvudsaklige råämne, såsom Repslagerierne, Fiskerierne m. fl.

Siden-Fabrikerne: Vid de i Stockholm anlagde 20 Fabriker af detta slag, har tillverkningen af egentliga väfnader år 1832 minskats med 12,967 alnar i förhållande till den år 1831 derstädes åstadkomne vahru-mängden. Men som förstnämnde år antalet af tillverkade dukar ökades med 16,496 stycken; så kan man med säkerhet anse, att productionen af Sidenvahrer i det hela berörde år tilltagit, hvadan också värdet å den då åstadkomne Fabrikationen uppgått till 471,613 R:dr eller 4,524 R:dr mer än värdet å 1831 års tillverkning. Fabrikanterne hafva ock genom ett mera allmänt begagnande af så kallade Jaquardske väfstolar, ledande till förenkling i tillverkningen af façonerade och blommerade väfnader, äfvensom genom tillagnande af andre utländske uppfinningar till Sidenfabrikationens fullkomnande, ådagalagt deras omsorg och bemödande att ytterligare förbättra Sidentillverkningen. Införskrifne prof på de nyaste Sidentillverkningar i Frankrike hafva blifvit Fabrikanterne föreviste, för att tjena till eftersyn vid deras tillverkning, och sedan anmärkning blifvit gjord dervid att färgen å inhemskt hvitt sidentyg icke vore så varagtig, som färgen å det Franska, samt Collegium derom hört Fabrikanterne och Sidenfärgarne, hvilka medgifvit detta förhållande, har nu mera anstalt blifvit fogad om profs och försöks anställande till utrönande af orsaken till nämnde felagtighet och till undanrödjande af densamma för framtiden.

Importen af Silke, som år 1831 utgjorde endast 18,663 \textasciitilde , har år 1832 uppgått till 33,396 \textasciitilde och således nära dubbelt. En sådan betydlig tillökning i införsels-beloppet af detta råämne ger anledning förmoda, det Fabrikanterne emottett en ytterligare ökad tillverkning vid deras Fabriker under näst påföljande år.

År 1832 införtullades Siden- och Halfsidenväfnader till ett värde af 114,660 R:dr, hvilket utgör 43,104 R:dr mer än värdet å de år 1831 importerade sidenvahrer. Export af inhemska Sidenfabrikater förstnämnde år ägde endast rum på Finland och de tillverkningar, som der afsattes, bestående i släta väfnader och dukar, äro upptagne i värde till 22,052 R:dr, hvilken värde-summa, ehuru i sig sjelf obetydlig, likväl till mer än dubbelt belopp öfverstiger värdet å exporterade sidenvahrer år 1831.

Den Sidenfabrik, som bedrifves af Mazer & Comp., lemnade år 1832 den betydligaste tillverkningen, hvilken uppgeck i kvantitet till 25,792 alnar diverse slag af Sidentyg och 7,735 Dukar, alltsammans uppskattadt till 90,278 R:dr. Dernäst utmärkte sig för de högsta tillverknings-beloppen, Fabriksidkarne Fagerlund & Comp., Schönherr & Lundgren, Sjöbeck & Comp. samt Schüek.

Vid *Band-Fabrikerne* har productionen år 1882 varit mindre än år 1831, hvadan värdet å tillverkade band förstnämnde år, som är upptagit till 80,099 R:dr, understigit värdet å de år 1831 fabricerade dylike vahrer med 6,966 R:dr. Importen af band har deremot år 1832 varit ganska betydlig. Den uppgeck till 8,523 R , efter Tullvärde beräknade till 139,691 R:dr, hvilket utgör mer än dubbelt emot värdet af de band, som 1831 införtullades. Den största tillverkning af band år 1832 ägde rum vid Grosshandlaren E. Stenbergs fabrik, hvarest förfärdigades sådane vahrer till ett värde af 34,866 R:dr.

För färgning af väfnader och garn vid de 267 i Riket inrättade Färgerierne, har färgerilönen år 1832 uppgått till 449,367 R:dr och sålunda med 25,383 R:dr öfverskjutit det för år 1831 uppgifne tillverknings-värdet. Den betydligaste färgning af alngods och garn har förstnämnde år ägt rum i Norrköping, hvarest Färgare-lönen utgjort 93,971 R:dr, och i Borås, der färgning egentligen verkställes å husväfnader från kringliggande Landsort, uppgeck arbetslönen för färgade vahrer till 59,303 R:dr; hvaremot den samma i Stockholm ej utgjorde mer än 39,466 R:dr. Bland Färgerier å Landet af någon större omfattning må här nämnas det, som bedrifves af Handlanderne Grönvall och Röhs i Götheborgs Län, der färgning af 80,000 R Bomullsgarn blifvit åstadkommen, hufvudsakligen med så kalladt Turkiskt rödt och hvarföre färgarelönen är uppgifven till 35,000 R:dr.

Å *Sockerraffinerings-Verken*, som till antalet utgjorde 24 stycken, har fabrikationen år 1832 uppgått till 4,591,100 R Socker och 2,978,391 R Sirap, värderade till 1,840,493 R:dr. Tillverkningen af fint Toppsocker har ökats, men af Sirap och groft Socker betydligt minskats, vid jemnförelse af tillverknings-beloppet år 1831. Värdet å sammantagne tillverkningarne vid Sockerbruken år 1832 öfversteg likväl tillverkningsvärdet för år 1831 med 27,424 R:dr. Sistlidet år införtullades 10,063,767 R rått Socker, eller nära lika mycket som året förut, och exporterades, hufvudsakligen till Finland, af inhemsk förädling 379,271 R Toppsocker och 52,513 R Sirap, hvilket quantum understiger med 150,139 R Socker och 29,636 R Sirap det belopp af dylika vahrer, som år 1831 utfördes.

Den

Den största quantiteten Socker och Sirap bereddtes år 1832 vid Grosshandlaren Nonnen & Lorents Sockerraffinerings-verk vid Götheborg, och uppgick tillverkningen till 1,835,614 R Socker och Sirap eller till lika quantitet som året förut. I Stockholm var tillverkningen af dessa vahrer betydligast vid Grosshandlaren Th. Aspelins Sockerbruk.

Tobaks- och Snus-Fabrikerne hafva år 1832 till antalet utgjort 79 stycken och lemnat en tillverkning af 2,977,499 R , i värde ansedde till 838,460 R:dr, och öfversteg samma production, den år 1831 åstadkomne, till quantiteten med 49,468 R och i värde med 21,235 R:dr.

Af oförädlade Tobaksblad och Stjelkar införtullades sistlidet år ett kvantum af 2,418,165 R eller 218,914 R mindre, än hvad af samma slags vahrer år 1831 importerades.

Införseln till Riket af förädlad Tobak och Snus år 1832 uppgick till 30,695 R och öfversteg således import-beloppet år 1831 med 19,038 R . Af dylike här i Landet fabricerade vahrer exporterades förstnämnde år, hufvudsakligen på Finland, ett belopp af 214,815 R , hvilket öfverstiger det kvantum af enahanda artiklar, som år 1831 utfördes, med 62,786 R ; och då, enligt hvad de sednast afgifne fabriks-berättelserna utvisa, exporten af sådane tillverkningar äfven de nästföregående åren icke obetydligt ökats, torde man med skäl kunna såsom en bidragande orsak till denne lifligare afsättning anse den åt exporteurerne af nämnde fabriker medgifne Tullersättning.

Den betydligaste Tobaks- och Snus-tillverkning ägde rum sistlidne år vid Grosshandlaren Th. Aspelins i Stockholm anlagde Fabrik, hvarest fabrikationen af sådane vahrer uppgick till 516,590 R .

Vid de 206 *Garfverier*, hvilka äro privilegierade för beredande af Läder efter Engelska sättet, hafva år 1832 751,572 R Sål- och Smorläder samt 77,925 stycken Skinn blifvit beredde och hela värdet å tillverkningen är upptaget till 519,188 R:dr, hvilket med 16,195 R:dr öfverstiger Fabrikationsvärdet år 1831. Om nu härvid i betraktande tages att, utom de sålunda privilegierade Läder-fabriker, äro i samtliga Städerna inrättade 263 stycken under Skrå lydande Garfverier, hvilkas tillverkningar icke uppgifvas, och att, enligt hvad Fabriks-berättelserna för de sista 5 åren utvisa, Läder-beredningen vid de privilegierade Garfverierne med hvarje år i märklig mohn ökats; så finnes huruledes inhemska förbrukningen af denna vahra, under den sednare tiden, betydlig tilltagit.

Den största Läder-fabrik innehades och bedrefs af Capitainen J. Westin Jacobsson i Stockholm, hvarest sistlidne år bereddes 194,552 R endast Sälläder, i värde upptagne till 133,795 R:dr. Samma Fabrikant tillverkade äfven vid sin Saffians-fabrik 13,054 stycken Saffianskinn, värderade till 40,159 R:dr eller nära nog allt det Saffian, som nämnde år inom Riket bereddes.

Af beredt Läder och skinn importerades år 1832, 39,120 R , i värde upptagne till 26,706 R:dr eller något, fast obetydligt, mera än hvad deraf år 1831 infördes; och exporterades af samma vahrer endast 1,298 R , skattade till 925 R:dr. Deremot införtullades af oberedda hudar och skinn 1,261,812 R , efter tullvärde beräknade till 416,742 R:dr, hvilket utgör 845,070 R mer, än hvad af dylika vahrer år 1831 importerades och således tredubbelt öfverstiger det quantum, som sistnämnde år till Riket inkom: ett förhållande, som sannolikt härrör deraf, att för denne Fabrikation erfordras ett stort förlag af råämnen på en gång och att vahrans behöfver en längre tids bearbetning för att såsom fullfärdig kunna afsättas; hvadan äfven, efter hvad de föregående årens berättelser utvisa, enär importen af rå hudar varit serdeles betydlig det ena året, införseln deraf påföljande året deremot varit mera inskränkt.

Tillverkningen vid de år 1832 i Riket befintlige 13 *Glasbruk* har samma år utgjort 3,691 kistor Taffel- och annat Fönsterglas, värderade till 172,458 R:dr samt diverse sorter Glaskärl för ett värde af 130,092 R:dr eller tillsammans 302,550 R:dr, hvilken värdesumma öfverskjuter den å tillverkningen för år 1831 uppgifne med 4,282 R:dr. Glasbruks-ägarna, hvilka insedt angelägenheten deraf, att genom förbättring af deras tillverkning kunna bringa densamma till lika godhet och utseende som den utländska, hafva ock under berörde år med sorgfällighet sökt bereda sig tillgång på nödige upplysningar om glasberednings-sättet i främmande Länder och de nyare uppfinningar, som till glas-fabrikationens fullkomnande derstädes begagnas, och Collegium förmodar att, när de sålunda förväntade upplysningar hunnit behörigen tillämpas och användas, desamma skola medföra åsyftad verkan i afseende på inhemska glastillverkningen.

Vid Bromö Glasbruk i Skaraborgs Län, tillhörigt Commerce-Rådet Santesson, har år 1832 största quantiteten glas blifvit åstadkommen. Värdet deraf uppgick till 45,622 R:dr.

Berörde år införtullades diverse sorter glas-vahrer och deribland 321,640 bouteiller, för ett sammantagit värde af 76,038 R:dr. Denna summa öfversteg värdet å importeradt glas år 1831 med 20,608 R:dr, hvilken skillnad hufvudsakligen uppkommit genom det betydligt ökade antal af bou-

teiller, som år 1832 infördes, i jemförelse med det antal, som året förut till Riket inkom. Värdet å exporterade glas-vahror utgjorde deremot sistlidet år endast 7,813 R:dr.

De från HallRätterne inkomne uppgifter om *Fabrikerne för tillverkning af Papper* utvisa, att vid de 90 Verk af denna beskaffenhet, som här i Riket år 1832 varit i gång, tillverkningen bestått af 196,651 ris diverse Papper, 5,888 Læ förhydnings-papper och Papp samt 29,170 stycken Präss- och Takpapper, alltsammans i värde upptaget till 573,922 R:dr, hvilket öfversteg värdet å tillverkad Papper år 1831 med 56,707 R:dr, och ökades förstnämnde år tillverkningen i afseende på kvantiteten med 8,839 ris.

Bland Pappersbruksidkarne hafva, under de förflutne åren, BergsRådet Muncktell vid Gryksbo i Fahlun Län och Bruksägaren Sunnerdahl vid Klippan i Christianstads Län, täflat om största tillverkningen; men sedan den sednare under loppet af 1832 uppsatt och hunnit bringa i verksamhet de af honom från England införskaffade Machinerier för Pappersberedning efter nyaste förbättrade metoder, hade verkningarne deraf blott under den korta tid af året som den nya inrättningen, efter dess uppsättande, varit i gång, visat sig så fördelagtige, att papperstillverkningen uppgått till 16,257 ris diverse sorter papper, jemte 16,307 stycken Tak- och förhydningspapper, värderade till 64,836 R:dr och således vida öfverskjutit värdet å Brukets tillverkning år 1831, då det utgjorde 39,731 R:dr. Vid Gryksbo Pappersbruk uppgick åter tillverkningen till omkring lika belopp som år 1831, eller 6,346 ris, i värde upptagne till 37,885 R:dr och understeg således betydligt Pappers-fabrikationen vid Klippan under sistlidne år. Ägaren af Gryksbo Pappersbruk har likväl förklaradt sig sinnad att derstädes inrätta och använda de för Pappers-tillverkningen i andra Länder sednast uppfunne förbättrade Machinerier och arbetsmetoder; och då BergsRådet Muncktell gjort sig känd för en driftig och verksam Fabrikant, är all anledning förmoda, att en ändamålsenlig inrättning för Pappersberedning, äfven i denna del af Riket snart skall komma i verksamhet, hvilket vore så mycket heldre att önska, som det Papper hvilket vid Klippan tillverkats till större delen blifvit exporteradt till främmande länder och sålunda hittills lemnat föga tillgång för inhemska behofvet.

Collegium, som i afseende på det förlags-lån, Bruks-idkaren Sunnerdahl från Manufaktur-Discontfonden erhållit, inhemtat närmare kändedom om de vid Klippans Pappersbruk gjorde inrättningar och förbättringar får, utom hvad förut här ofvan är anfördt, i underdånighet vitsorda, att de-

samma leda till den största förenkling i Pappers-fabrikationen och att det papper, som dervid åstadkommits, både till godhet och utseende täfflar med det bästa utländska.

Importen af Papper år 1832 utgjorde 3,108 ris och 28 Lispund förhydnings-papper, i värde upptagne till 6,026 R:dr och understeg således beloppet af införseln det quantum, som 1832 importerades, med 326 ris. Deremot utfördes förstnämnde år 37,104 ris och 1,661 Lispund, värderade till 98,811 R:dr eller 1,104 ris mera, än hvad af denna vakra året förut exporterades.

Vid de 2:ne *Jerngjuterierne* nemligen ett i Stockholm och ett i Helsingborg, hvilkas tillverkningar vid Hallrätterne uppgifvas, har sistlidne år åstadkommits Gjutgods för ett värde af 102,995 R:dr, och uppgår värdet ensamt å Bruks-iddkaren Owens Fabrikation till 95,850 R:dr, hvilket likväl betydligt understiger värdet å de vid samma verk år 1831 åstadkomne tillverkningar.

Oljeslagerierne, hvilkas antal år 1832 uppgått till 37 stycken, hafva samma år lemnat en tillverkning af 66,750 kannor Lin- och Rof-olja samt 1,494 Skeppund Olje-kakor, alltsammans värderat till 109,604 R:dr, hvilket värde öfverstiger det å tillverkningen år 1831 uppgifne med 5,816 R:dr. Den största kvantiteten Olja tillverkades i Götheborgs Län vid derstädes å Landet anlaggde 3:ne Oljeqvarnar, hvaraf 2:ne tillhöra Grosshandlanden Henning och den 3:dje Handlanden del Banco i Götheborg. Fabrikationen vid desse 3:ne verk utgjorde tillsammans 36,600 kannor och 1,494 Skeppund Oljekakor, och värdet å tillverkningen är upptagen till 68,400 R:dr eller två tredjedelar af hela Olje-productionen i Riket.

Af Hampolja, hvilken vara inom Riket icke tillverkas, införtullades år 1832, 221,188 kannor och af Rof- och Linolja infördes 57,475 kannor, alltsammans i värde upptaget till 195,355 R:dr eller 27,967 R:dr mera än värdet å den olja, som år 1831 importerades. Och då Fabriks-Berättelsen för år 1831 utvisar, att importen af olja samma år äfven icke obetydligt öfversteg införsels-beloppet år 1830, synes att, ehuru inhemska tillverkningen blifvit sistlidet år ökad, denna Näringsgren likväl ännu icke hunnit all den utveckling, som vore att önska.

Ifrån utrikes ort infördes år 1832 5,472 tunnor Rof- Lin- och Hampfrö, och exporterades af dylika vahrör 239 tunnor.

I sammanhang med uppgiften om förhållandet med Oljeslagerierne i Riket, torde få i underdånighet nämnas, att den år 1829 i Linköping började planteringen af ett serskilt slag af Vallmo eller Papaver för att deraf

prässa olja, för hvars vidare kringspidande och befrämjande Eders Kongl. Majt täcktes den 9 Juli 1830 af allmänna medel anslå vissa premier, hitills icke blifvit allmännare spridd eller fortgått på ett sätt, som varit att förmoda; hvadan ock intet enda af de anslagne premierne ännu blifvit begärdt eller utbetaldt.

Tillverkningen år 1832 vid de i Riket anlaggde tvänne *Porcellainsbruk*, Rörstrand och Gustafsberg, har utgjort i värde 170,866 R:dr eller 18,633 R:dr mera än Fabrikationsvärdet år 1831. Verket vid Gustafsberg drifves efter den Tyska methoden och vid Rörstrand har, med betydlig kostnad, Fabriken numera blifvit inrättad på Engelska sättet. Den tafflan som uppkommit emellan Gustafsbergs och Rörstrands ägare, sedan anläggningen vid Gustafsberg kommit i gång, har haft den nyttiga följd, att från begge verken nu utgår porcellain af verkligt god beskaffenhet, ehuru det vid Rörstrand tillverkade numera, då de nyare inrättningarne begagnas, synes i vissa delar äga företräde. Tillverkningen uppgick i värde sistlidet år vid Rörstrand till 97,298 R:dr och vid Gustafsberg till 82,568 R:dr eller nära nog lika.

Då ägarne till Gustafsbergs Porcellainsbruk undfått och ännu innehafva förlagslån af Manufactur-Discontfonden, har Collegium, till utrönande huruvida vilkoren och ändamålet med samma Lån-biträde blifvit uppfyllde, äfven år 1832 å Fabriken anställt besigtning, och Collegium har dervid funnit: att, sedan den året förut i enahanda afseende anställde undersökning, åtskillige nya byggnader blifvit uppförde för tillverkningens utvidgande; att arbetarnes antal blifvit ökad; samt att Fabriken i allmänhet bedrefs med omsorg, ordning och kraft.

År 1832 införtullades 138,234 œ Porcellain, i värde ansedde till 43,202 R:dr, hvilket belopp understiger värdet å det år 1831 importerade porcellaine med 3,618 R:dr.

Å de år 1832 i verksamhet varande 21 *Såpsjuderier* har tillverkningen uppgått till 13,818 fjerdingar Såpa, i värde upptagne till 99,677 R:dr, hvilken tillverkning öfverstigit i kvantiteten 1831 års tillverkning med 28 fjerdingar, men fallit i värde, så att den högre productionen förstnämnde år är skattad till 5,123 R:dr mindre än för tillverkningen år 1831 blifvit uppgifvit.

Sistlidet år infördes Såpa för ett värde af endast 34 R:dr; och synes deraf, att Såpsjuderiernes tillverkningar äro tillräcklige för att fylla inhemska behofvet af denna vahra.

Tillverkningen år 1832 vid Grosshandlarne Lorent & Nonnens privilegerade och utmed Götheborg anlaggde *Porter-bryggeri-inrättning* utgjorde

i värde 109,448 R:dr eller lika med hvad för år 1831 blifvit uppgifvit. Fördelen af denna anläggning visar sig deraf, att sistlidne år importerades endast 1,529 kannor Porter och andre Ölsorter, värde 764 R:dr; hvaremot af inhemsk tillverkning utaf dylika varor utfördes 94,844 kannor, skattade till 39,844 R:dr; och om man jemför detta betydliga export-belopp med utförsels-beloppet år 1831, hvilket endast uppgick till 4,568 R:dr, synes, det äfven så beskaffade här i Landet tillverkade vahrer nu mera icke sakna afsättning å främmande orter.

De Fabriker, som äro inrättade för förfärdigande af *Mechanisk redskap*, hafva år 1832 åstadkommit tillverkningar för ett värde af 56,446 R:dr, hvilket öfverstiger tillverkningsvärdet år 1831 med 22,411 R:dr. Denna Fabrikation har hufvudsakligen blifvit verkställd vid det i Nyköping anlagde och af ägaren Bruksidkaren Morsing nu mera i större scala inrättade Mechaniska Factori samt vid Mechanicus Alms Mechaniska verkstad i Norrköping. Å det förra stället uppgick tillverkningens värde till 40,200 R:dr och vid det sednare till 9,946 R:dr.

Mechanicus Alm, hvilken, i anseende till dess utmärkta skicklighet i konsten att förfärdiga mechanisk redskap för Fabrikerne och i ändamål att bereda honom tillfälle att utvidga sin mechaniska verkstad, undfått ett förlagslån af Manufactur-Discontfonden, har, efter hvad Collegium inhämtat, vidtagit sådane anstalter och åtgärder i och för denna inrättnings ändamålsenliga utvidgande, att all anledning är till den förmodan att det Alm sålunda lemnade understöd skall snart komma att visa dess fördelaktiga och nyttiga verkan.

I anseende dertill, att Motala Mechaniska Verkstad innehar ett förlagslån af Manufactur-Discont fonden, torde här böra nämnas: att, enligt den från Verkstadens Styrelse sednast inkomne berättelse, Inrättningen med tillkomne byggnader är enligt bokslut beräknad till ett värde af 380,000 R:dr; att arbetarnes antal utgjorde 219 stycken och att värdet å tillverkningen under loppet af 1832 uppgått till 120,000 à 130,000 R:dr.

Värdet å de år 1832 importerade Machinerier för Fabrikerne och andra Näringar uppgick till 18,571 R:dr och utfördes af dylika tillverkningar för ett värde af 233 R:dr.

Vid de 2:ne här i Riket inrättade *Stilgjuterier*, nemligen i Stockholm och Örebro, har tillverkningen år 1832 utgjort 20,315 R diverse Stilar, upptagne i värde till 23,832 R:dr, och hafva ägarne till det i Stockholm inrättade större Stilgjuteri, Norstedt & Söner, hvilka för verkets ändamålsenliga bedrivande undfått ett förlagslån af Manufactur-Disconten, behöri-

gen styrkt, att samma inrättning med omsorg och drift skötes och att åtskillig redskap blifvit från utrikes orter införskaffad, genom hvars begagnande Stilgjuteriet vunnit en märklig förkofran.

Sammantagne tillverkningen vid alla öfrige, af mångfaldigt slag men af mindre omfattning varande Fabriks- och Manufactur-handteringar, hvilka Collegium ansett utan ändamål att här specificera, uppgick år 1832 i värde till 868,211 R:dr, och utgjorde Fabriks-verkstädernes antal 987 st.

Af hvad Collegium sålunda i underdånighet anfört och ofvan åberopade Tabell närmare utvisar, tackes Eders Kongl. Maj:t i Nåder inhämta, att Fabriks- och Manufaktur-tillverkningarnes värde år 1832 utgjort 10,159,396 Rd. och om derifrån afdrages det i Fabriks-Berättelsen för år

1831 upptagne värde å samma års tillverkningar . . . 9,699,457 „

så uppkommer en summa stor 459,993 R:dr
som productions-värdet år 1832 öfverstiger det för år 1831 uppgifne tillverknings-belopp. Och för att vidare ådagalägga i hvad betydlig mohn Fabriks-näringen inom Landet endast under den korta tid af de sednast framflutne fem åren tilltagit och förkofrats, får Collegium i underdånighet nämna, att Fabriks-tillverkningarne år 1827 uppgingo i värde till 8,288,926 R:dr, och att sålunda, vid jemförelse häraf med 1832 års tillverkningsvärde, Fabriks-productionen sistnämnde år med ett värde-belopp af nära två millioner Riksdaler öfverstiger 1827 års här ofvan uppgifne tillverknings-summa.

Uppå antalet af de Fabriker, till hvars anläggande Collegium år 1832 utfärdat tillståndsbref, äfvensom uppå de privilegia Exclusiva på nya här i Riket förut okände inrättningar i fabriks- och slöjdeväg, som Collegium med Eders Kongl. Maj:ts Nådiga tillstånd samma år meddelat, får Collegium härhos i underdånighet bilägga förteckningar Litt. B och C.

2:o Väfveri-Näringen, betraktad såsom föremål för den enskille husfliten, jemte andre husslöjder.

Bland alla inom Landet idkade husslöjder, intager väfnads-tillverkningen det förnämsta rummet. Den är spridd till nästan alla delar af Riket, idkas af alla Classer och bedrifves dels såsom hufvudnäring, dels såsom en vigtig binäring. Den betydliga utveckling, denna Näringsgren under sednare åren vunnit, och det hufvudsakliga inflytande den åstadkommer på husfliten och det enskilda välståndet hos allmänheten, gör densamma förtjent af särdeles uppmärksamhet; och Collegium får nu i underdånighet närmare upplysa förhållandet med denna industrigren under loppet af år

1832 samt dervid uppgöra en jämförelse emellan productionen berörde år och den, som ägde rum år 1831.

Enligt de till Collegium från Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Elfsborgs Län inkomne uppgifter på beloppet af de sistlidne år i orten åstadkomne och afstämplade samt till andre delar af Riket förpassade vagnar, har tillverkningen endast inom berörde Län utgjort:

Af diverse väfnads-ångods utaf Bomull, Lin och Ull tillsammans 3,697,689 alnar; af Dugar, Västtyg och Förkläden 898,332 stycken; af Strumpor och Vantar 44,472 par samt af Band 629,558 alnar.

Af Kronofogdarnes i Riket till Eders Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande afgifne Närings-uppgifter, upplyses, att, utöfver tillverkarens eget behof, blifvit berörde år i enskilda hushåll förfärdigade och utom orten försålde:

<i>I Wester-Norrlands Län</i> , Lärfter, gröfre och finare, circa	500,000	alnar.
<i>I Helsingland</i> af Gefleborgs Län, gröfre Linneväfnad . .	755,500	—
hvarförutan blifvit från samma ort, afyttrade 40,000		
häfvor Linnegarn och 20,000 L ^ö Lin.		
<i>I Calmare Län</i> , Linne- och Bomullsväfnader	300,000	—
<i>I Hallands Län</i> diverse väfnad ,	276,000	—
utom 40,000 par strumpor.		
<i>I Christianstads Län</i> Bolstervahr	40,000	—
<i>I Jönköpings Län</i> diverse väfnader	28,000	—
<i>I Linköpings Län</i> diverse	20,000	—
<i>I Gottlands Län</i> ylleväfnader	15,000	—
<i>I Götheborgs Län</i>	16,500	—
<i>I Nyköpings Län</i>	16,000	—
<i>I Skaraborgs Län</i>	14,000	—
samt i <i>Fahlu</i> , <i>Jemtlands</i> , <i>Kronobergs</i> och <i>Westerås Län</i>		
tillsammans	17,500	—
	<u>Summa</u> 1,998,500	alnar.

hvilka quantiteter, sammanlagde med de från Elfsborgs Län uppgifne, utgöra ett belopp af 5,696,189 alnar egentelige väfnader, oberäknadt det betydliga antal af Dugar och Band, som i Elfsborgs Län på sätt berördt är blifvit åstadkommit. Och då från åtskillige Fögderier icke blifvit uppgifne quantiteterna på derinom tillverkade väfnader, utan endast omfördt, att betydliga partier blifvit åstadkomne och från orten afyttrade; så kan man för säkert antaga att minst sex millioner alnar väfnader blifvit be-

berörde år, utöfver tillverkarens eget behof förfärdigade och till andre inrikes orter afyttrade. Jemföres nu härmed tillverknings-beloppet år 1831, hvilket är upptagit till circa 4,500,000 alnar, så finnes att productionen af husväfnader blifvit på ett enda år ökad med En och en half million alnar. Såsom premier för den år 1831 i Vester-Norrland åstadkomne tillverkningen af finare Lärfter, har år 1832 blifvit af Manufactur-medlen utbetald en summa af 3,299 R:dr 25 sk. 4 r:st., som utgör 311 R:dr 25 sk. 3 r:st. högre belopp än det som år 1831, för nästföregående årets tillverkning utgeck. Sedan, i anledning af gjord ansökning, Enkan Anna Forselius, hvilken i Linköping inrättat en väfskola, erhållit ett Lån af Manufactur-medlen för samma nyttiga inrättnings utvidgande, så har Collegium ifrån Magistraten i samma stad erhållit underrättelse, att under loppet af 1832 10 flickor derstädes njutit undervisning i väfnadskonsten och att inrättningen med skicklighet och drift fortsattes.

Hvad öfrige husslöjder angå, så är arbets-skickligheten i hvarje serskild branche gemenligen inskränkt inom en viss landsort eller socken, och såsom bevis derpå må anföras, att i en serskild del af Elfsborgs Län år 1832 tillverkats 63,705 par Kardor, hvaraf 48,000 stycken blifvit åstadkomne blott inom en enda Socken eller Gällstads pastorat, der både ålderstigne och barn voro dermed sysselsatte. Och då tillverkningen vid samtliga Kard-fabrikerne i Riket samma år uppgått till endast 22,800 par kardor, kan deraf bedömas till hvad öfverlägsenhet en handtering, då den idkas såsom folknäring, kan hinna. I åtskillige Socknar af Götheborgs och Westmanlands Län förfärdigas med mycken skicklighet Meuble-arbeten; i en del af Jönköpings och Linköpings Län, Smides-tillverkningar, i vissa orter af Skåne och Nyköpings Län, väl tillverkade Åkdon. I Landtvätter och Häryda Socknar af Götheborgs Län, Trädkärl till den mängd att Götheborgs Stads behof deraf fyller; i Wedbo Härad af Elfsborgs Län leder en utmärkt skicklighet hos folket i timrings-konsten till en vigtig biförtjenst, och i Allbo Fögderi af Kronobergs Län är tillverkningen af Skor och Stöflor så allmän, att derifrån år 1832 försåldes af sådane arbeten till medlersta delen af Riket för 3000 R:dr Banco, oberäknadt åtskillige andre å serskilde orter idkade bislöjder, såsom tillverkning af Väfskedar, Ur och Klockor, Säll af alla slag och Häcklor, m. fl.

3:o *Handtverkerierne*: Enligt hvad Collegium uti den sednast afgifne underdåniga berättelsen anmält, äro handtverkarne icke pligtige att uppgifva quantiteten och värdet af deras tillverkningar, och Collegium är sålunda icke i tillfälle att derom för sistlidet år meddela några närmare

upplysningar än hvartill bifogade tabeller under Lit. D, E, F, G föranleda. Deraf inhämtas, vid jmförelse af de i detta ämne inkomne uppgifter för år 1831; att Handtverksmästarnes antal i städerna under år 1832 ökats med 59 stycken: att Gesällernes antal äfven blifvit ökad med 37 stycken, men Lärlingarnes och andre vid handtverken anställda personers minskats med 198 stycken, och att således antalet af alla i och för handtverkerierne begagnade personer blifvit minskadt med tillsammans 102 stycken: att idkare af andra handaslöjder, hvilka hvarken kunna bestämdt hänföras till Handtverkare eller Fabrikanter blifvit till antalet ökade med 4 stycken, men antalet af deras arbetare minskadt med 11 stycken: att antalet af Gerningsmän och handtverkare å landet blifvit ökad med 36 stycken, men af deras lärlingar minskats med 293 stycken, samt att den bevillning till Kongl. Maj:t och Kronan, hvartill handtverkarne i Rikets städer och idkarne af andra handaslöjder blifvit för år 1832 taxerade, utgjordt för handtverkarne 103,246 R:dr och för de andre idkarne 20,535 R:dr; hvaraf handtverkarne och idkarne i Stockholms stad ensamt blifvit debiterade till 69,045 R:dr. Och som ifrågavarande taxerings-belopp blifvit beräknadt i förhållande till hvars och ens rörelse och den inkomst som deraf erhållits, samt ofvanberörde bevillnings-summan för år 1832 öfverstiger den år 1831 erlagde, för Handtverkarne med 5,771 Rdr samt för de öfrige Idkarne med 132 R:dr; så torde man deraf äga skälig anledning sluta, att äfven handtverkerierne under förstberörde år varit i tilltagande och att idkarne i allmänhet icke saknat nödig arbetsförtjenst.

Collegium framhärdar med djupaste vördnad,

Stormäktigste, Allernädigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
Tjenare och Undersåter
C. D. SKOGMAN.

E. W. BRANDEL.

J. N. Borelius.

Jemförelse-Sammandrag
för Åren 1831 och 1832.

GeneralSammandrag öfver de vid Manufakturerna be- fintlige Stolar och Arbetare samt tillverkningsvärdet för nedanskrifne år.

	Å r 1831.				Å r 1832.			
	Fabri- ker.	Stolar.	Arbe- tare.	Tillverk- nings- värde.	Fabri- ker.	Stolar.	Arbe- tare.	Tillverk- nings- värde.
Bomulls- och Linne- Fabriker	42	464	658	269,706	41	578	918	282,340
Band- . . . dito	9	93	152	87,065	12	97	131	80,099
Klädes- . . . dito	97	464	2,835	2,794,458	105	483	2,894	3,018,067
Stofts- . . . dito	7	27	37	26,820	6	21	32	26,667
Siden- . . . dito	19	347	552	467,089	20	366	612	471,613
SilkesRederier . . .	13	—	31	42,500	14	—	34	39,200
SegelduksFabriker	9	171	365	111,555	9	164	345	114,316
GattunsTryckerier	4	—	71	60,937	5	—	84	42,916
Färgerier	258	—	766	423,984	267	—	796	449,367
Glasbruk	13	—	608	298,268	13	—	446	302,550
Jerngjuterier . . .	2	—	141	155,512	2	—	107	102,995
LäderFabriker. . .	186	—	547	502,993	206	—	579	519,188
OljeSlagerier. . . .	37	—	65	103,788	37	—	67	109,604
PappersBruk	90	—	1,338	517,215	90	—	1,287	573,922
PorcellainsBruk. . .	2	—	317	161,243	2	—	309	179,866
ParfumeriFabriker	11	—	14	18,724	13	—	16	27,745
SåpSjuderier. . . .	19	—	53	104,800	21	—	51	99,677
SockerBruk	23	—	294	1,813,069	24	—	290	1,840,493
SaffiansFabriker. . .	4	—	16	26,384	4	—	16	49,119
Tobaks- dito	77	—	696	817,225	79	—	701	838,460
Mechaniska Red- skaps Fabriker.	7	—	123	34,035	10	—	124	56,446
UrFabriker	146	—	236	38,849	156	—	244	38,526
Repslagerier	4	—	46	49,931	5	—	51	49,381
WaxljusFabriker . .	8	—	26	55,682	7	—	25	54,181
ÄttikeBryggerier . .	13	—	35	28,169	19	—	49	28,141
Porter dito	1	—	63	109,448	1	—	63	109,448
Div. mindre Fabr.	783	137	2,058	580,007	775	137	2,211	655,069
Summa	1,884	1,703	12,143	9,699,456	1,943	1,846	12,482	10,159,396

Vid nedanskrifne Fabriker har under loppet af åren
1831 och 1832 blifvit tillverkad, nemligen:

		År 1831.	År 1832.
<i>Bomulls- och Linne-Väfnads- Fabriker.</i>			
Bomullslärf och Cattun	Alnar	324,383	310,419
Dukar	Stycken	33,699	46,450
Bomullstyg	Alnar	28,970	63,678
Parkum	d:o	5,244	4,476
Gingang	d:o	139,859	91,603
Diverse Bomulls- och Linne-Väfnader	d:o	78,643	169,230
D:o D:o	Stycken	2,011	2,494
<i>Band-Fabrikerne.</i>			
Siden-Band	Stycken	31,991	27,273
D:o D:o	Alnar	287	2,290
Ylle- och Pardu-Band	Stycken	1,747	948
Bomulls- d:o	d:o	19,936	18,825
Siden-Snören och Fransar	d:o	342	—
D:o D:o	Alnar	80	150
<i>Klädes-Fabrikerne.</i>			
Fint Kläde	Alnar	226,683 $\frac{1}{4}$	239,184
Medel-fint d:o	d:o	174,134 $\frac{1}{4}$	192,756
Groft d:o	d:o	127,772 $\frac{1}{4}$	135,745
Diverse Väfnader	d:o	30,453	76,500
D:o D:o	Stycken	945	743
<i>Stofts-Fabrikerne.</i>			
Flanell	Alnar	22,121	28,074
Flaggduk	d:o	15,070	11,269
Mattväfnad	d:o	1,056	2,025
Chalong	d:o	194	—
Camlott	d:o	215	—
Diverse Väfnader	d:o	100	60

		År 1831.	År 1832.
<i>Siden-Fabrikerne.</i>			
Taft	Alnar	64,118	63,714
Satin	d:o	11,123	13,015
Flor	d:o	20,460	14,414
Dukar	Stycken	80,173	96,544
Diverse Väfnader	Alnar	56,714	48,413
D:o D:o	Stycken	851	976
<i>Segelduks-Fabrikerne.</i>			
Segelduk	Alnar	192,502½	179,876
Tältduk	d:o	14,132½	24,294
<i>Cattuns-Tryckerierne.</i>			
Cattun och Meubel-Sitz	Alnar	55,483	28,442
Scherting och Mattor	d:o	4,250	—
Schavlar och Dukar	Stycken	36,400	49,304
Kappor, Klädningar och Förkläden	d:o	71	228
Garn	Skålp:d	65	100
<i>Pappers-Bruken.</i>			
Regal- och Median-Papper	Ris	880	572
Post- d:o	d:o	3,556½	4,577
Velin d:o	d:o	453½	1,651
Skrif- och Concept- d:o	d:o	56,774¾	66,175
Tryck- d:o	d:o	53,557¾	48,637
Cardus- d:o	d:o	11,686½	10,312
Maculatur- och Grå- d:o	d:o	52,272¾	50,449
Socket- d:o	d:o	1,538	2,500
Diverse sorter d:o	d:o	7,091¾	11,778
D:o d:o d:o	Lispund	7,274¼	5,888
D:o d:o d:o	Stycken	24,968	29,170
<i>Såp-Sjuderierne.</i>			
Såpa	Fjeringar	13,790	13,818

	År 1831.	År 1832.
<i>Socker-Bruken.</i>		
Raffinad-Socker Skålpund	3,757,497	3,828,519
Melis- d:o d:o	650,564	630,296
Lump- och Puder- d:o d:o	135,344	103,621
Candi- d:o d:o	17,100	28,664
Candi-, Mellan- och Brun-Sirap d:o	3,218,306	2,978,391
<i>Tobaks-Fabrikerne.</i>		
Cardus-Tobak Skålpund	855,063 $\frac{1}{2}$	903,109
Bref- och Lös-Tobak samt Cigarer d:o	7,367	7,768
Rull- och Press-Tobak samt Pickanell d:o	735,652	704,510
Snus d:o	1,329,948	1,362,112
<i>Saffians-Fabriker.</i>		
Saffians-Skinn Stycken	17,001	14,974

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Statistiska Contoir den 29 Augusti 1833.

J. M. Hårstedt.

Förteckning på de Fabriks-anläggningar, för hvilka tillstånds-resolutioner blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade åren 1831 och 1832.

	1831.	1832.
BandFabriker	3	1
Blank-läder, Fabrik för tillverkning af	2	1
Bomulls- och LinneFabriker	6	5
Bomulls-Spinnerier	1	2
CattunsFabriker	1	1
Eau de CologneFabrik	1	—
Färgerier	4	11
Färgstofts-beredning, fabrik för	1	—
Garfverier, Engelska	24	18
HandskFabrik	—	1
Hattfabriker, Silkes- och Bomullsfelb	2	5
Instrumentmakeri, musikaliskt	3	2
landtmäteri	—	1
mathematiskt	—	1
KardFabrik	1	—
KammakeriFabrik	—	1
Klädes- och YlleFabriker	17	13
KortFabriker	3	2
KrukmakeriFabrik	—	1
LackFabriker	—	3
Machiner och redskap för Fabrikernas behof, Fabrik för tillverkning af	1	2
Oljeslagerier	4	3
PläterFabrik	1	—
Pappersbruk	—	2
Pottaske-Raffinaderi	1	2
RepslageriFabriker	—	2
SaffiansFabrik	1	1
SidenFabriker	5	2
Silkesrederier	2	3

	1851.	1852.
SmidesFabrik, Manufactur	1	1
SnickeriFabriker	3	3
Socketbruk	3	4
SpegelFabriker	3	3
StrumpFabriker	2	—
Stål- och Messingsarbeten, Fabrik för tillverkning af	1	—
Tapetmåleri	—	2
Tobaks- och SnusFabriker	5	8
Tvål- och SöpFabrik	1	4
TågverksFabrik	1	—
UrFabriker	4	7
VagnFabriker	3	3
Ättickebryggerier	3	16
Öfverskärerier	—	2

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Canzli den 19 December 1833.

Emil von Stahl.

Förteckning på Privilegia Exclusiva, som blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets CommerceCollegium utfärdade år 1832.

F ö r

Blom, F., ÖfversteLieutenant, den 20 Februarii, på Tio år, å alla slags Jagt- och Skjutgevär af ny uppfinning.

Berger, J., Kronofogde, den 8 November, på Tolf år, å en machin för Lin- och Hampspånad.

Björkman, S. E., Bokbindare, den 7 November, på Åtta år, å en uppfinning att prässa böcker samt i lädret åstadkomma upphöjda figurer och prydnader å ryggen, jemte upphöjda bokstäfver på inre sidan af pärmarne.

Norin, C. A., Jägmästare, den 10 September, på Tio år, å maskiner med handkraft till dikes-gräfning samt vall- och åkerjordsplöjning.

von Sydow, R., Grosshandlare, den 29 Mars, på Åtta år, 1:0 å en så kallad Thermostatisk regulator eller provvare-instrument för bestämmande af värmegrad, samt 2:0 å en apparat för rening, förädling och raffinering af Socker, hvarvid förenämnde Thermostatiska regulator utgör en beståndsdel.

Vold, B. A., den 20 Februarii, på Fem år, å en af honom uppfunnen loggmachin.

Stockholm, af Kongl. CommerceCollegii Canzli den 19 December 1833.

Emil von Stahl.

Sammandrag af de från Magistraterna till Kongl. CommerceCollegium inkomne förteckningar öfver Handtverkare med deras Gesäller, Lärningar och andre vid arbetet skattskrifne personer för år 1832.

	Mästare.	Gesäller.	Lärningar.	Andre vid Handtverket skattskrifne personer.
Alingsås	44	23	33	—
Askersund	34	10	23	—
Årboga	57	38	39	—
Borås	69	43	57	7
Borgholm	28	4	12	—
Christianstad	112	137	172	9
Carlstad	70	42	55	—
Christinæhamn	54	40	39	—
Calmar	111	51	126	—
Cimbritshamn	40	21	31	—
Carlskrona	153	77	184	19
Carlshamn	116	84	173	—
Eskilstuna	58	47	58	—
Enköping	67	37	35	—
Engelholm	50	41	43	—
Eksjö	58	36	41	—
Falköping	18	6	7	—
Fahlun	80	68	76	1
Falkenberg	40	8	19	—
Gefle	115	99	120	7
Göteborg	207	230	286	51
Grenna	22	15	14	—
Hjo	39	13	19	3
Hedemora	49	19	20	—
Hudikswall	48	26	36	—
Hernösand	49	34	40	3
Transport	1,788	1,249	1,758	100

	Mastrare.	Gesällar.	Läringar.	Andre vid Handverket skattekritiske personer.
Transport	1,788	1,249	1,758	100
Helsingborg	93	56	84	1
Haparanda	8	4	3	—
Halmstad	74	45	54	—
Jönköping	111	74	94	1
Köping	55	19	23	—
Kongelf	25	2	5	—
Kongsbacka	26	5	7	—
Linköping	95	93	103	9
Lidköping	78	30	60	—
Lindesberg	28	9	6	—
Landskrona	45	17	53	13
Lund	82	73	129	—
Luleå	26	5	5	—
Laholm	45	9	20	3
Mariæfred	30	7	15	—
Mariæstad	39	19	32	—
Marstrand	9	2	—	—
Malmö	119	176	166	—
Norrköping	147	217	228	—
Nyköping	74	59	72	10
Nora	36	10	9	—
Norrtelje	48	34	30	—
Philipstad	17	10	9	—
Piteå	38	1	0	7
Söderköping	37	17	19	3
Skenninge	28	20	20	1
Strengnäs	42	15	16	—
Skara	41	18	20	—
Sköfde	30	6	11	2
Säther	27	16	13	—
Sala	66	28	36	—
Stockholm	1,056	1,572	2,104	174
Södertelje	39	20	30	—
Sigtuna	21	11	10	1
Transport	4,523	3,048	5,340	325

	Mästare.	Gesäller.	Lärtingar.	Andre vid Handtverket skattekritne personer.
Transport	4,523	3,948	5,340	325
Söderhamn	68	27	19	—
Sundswall	70	20	35	—
Skånör	3	1	1	—
Strömstad	25	9	13	—
Sölfwitsborg	65	33	41	—
Thorshälla	15	4	5	—
Trosa	22	8	3	4
Ulricæhamn	34	7	17	—
Upsala	104	136	173	—
Umeå	35	6	31	—
Uddewalla	74	40	58	—
Wadstena	35	18	50	—
Westerås	84	68	79	3
Wisby	94	36	91	2
Wenersborg	76	36	58	8
Waxholm	15	4	2	—
Wexiö	102	61	98	3
Westerwik	44	22	40	4
Wimmerby	63	22	12	—
Warberg	54	26	36	—
Ystad	123	135	113	—
Åmål	55	23	36	—
Örebro	118	123	137	7
Östhammar	31	21	12	—
Öregrund	6	—	—	—
Östersund	25	3	4	2
Summa	5,963	4,837	6,504	358

Stockholm, af Kongl. CommerceCollegii Statistiska Contoir den 29 Augusti 1833.

J. M. Hürstedt.

Sammandrag af de från Magistraterna till Kongl. CommerceCollegium inkomne förteckningar öfver Idkare af sådane Näringar, som ej kunna bestämdt hänföras till Handel eller Handtverk och icke eller lyda under HallRätt, för år 1832.

	Idkare.	Bejoning i och för Närings- Närings.	Andre i och för Närings manntals- skritne personer.
Alingsås	10	4	—
Askersund	9	3	1
Arboga	23	7	—
Borås	26	30	—
Borgholm	9	2	—
Christianstad	45	14	13
Carlstad	28	7	—
Christinehamn	20	4	14
Calmar	65	40	22
Cimbritshamn	28	12	—
Carlskrona	38	45	8
Carlshamn	26	7	8
Eskilstuna	18	17	—
Enköping	25	8	—
Engelholm	7	7	—
Eksjö	12	—	—
Fahlköping	4	4	—
Fahlun	54	15	—
Falkenberg	7	—	—
Gefle	187	20	73
Göteborg	125	44	3
Grenna	7	1	—
Hjo	6	4	—
Hedemora	8	4	—
Hudikswall	146	3	—
Hernösand	13	9	6
Transport	846	311	148

	Idkare.	Beljening i och för Näringsen.	Andra i och för Näringsen mantals-skrifne personer.
Transport	846	311	148
Helsingborg	56	34	3
Haparanda	3	1	—
Halmstad	16	6	—
Jönköping	13	11	—
Köping	24	2	12
Kongelf	6	1	—
Kongsbacka	3	2	—
Linköping	61	39	5
Lidköping	10	10	—
Lindesberg	12	2	—
Landskrona	38	58	3
Lund	53	25	—
Luleå	1	—	—
Laholm	3	1	—
Mariæfred	12	2	—
Mariæstad	6	3	—
Marstrand	5	2	—
Malmö	83	46	—
Norrköping	92	53	1
Nyköping	21	11	6
Nora	14	2	—
Nortelje	21	1	—
Philipstad	7	1	—
Piteå	6	2	3
Söderköping	14	11	—
Skenninge	24	12	5
Strengnäs	17	3	4
Skara	14	5	9
Sköfde	7	1	—
Säther	4	2	—
Sala	16	5	20
Stockholm	1,384	996	504
Södertelje	11	15	1
Sigtuna	12	4	—
Transport	3,015	1,690	724

	Ihåre.	Befæring i och för Näringsen.	Andre i och för Näringsen mantals- skritne personer.
Transport	3,015	1,680	724
Söderhamn	79	26	20
Sundswall	121	6	—
Skånör	2	—	—
Strömstad	5	1	—
Sölvitsborg	20	2	1
Thorshälla	7	5	—
Trosa	39	—	29
Ulricehamn	6	1	—
Upsala	65	8	69
Umeå	8	1	—
Uddevalla	10	8	2
Wadstena	15	5	—
Westerås	63	28	17
Wisby	45	9	2
Wenersborg	30	10	1
Waxholm	22	2	—
Wexiö	30	32	4
Westervik	16	7	5
Wimmerby	7	4	—
Warberg	12	6	—
Ystad	40	13	—
Åmål	11	15	—
Örebro	64	23	13
Östhammar	8	2	—
Öregrund	2	—	—
Östersund	7	2	—
Summa	3,749	1,896	887

Stockholm af Kongl. CommerceCollegii Statistiska Contoir den 29 Augusti 1833.

J. M. Hürstedt.

Uppgift på den Bevillning, hvartill Handtverkare och Idkare af sådane Näringar, som hvarken kunna bestämdt hänföras till Handel eller Handverk och icke heller lyda under HallRätt, uti Rikets Städer blifvit taxerade för år 1832, enligt de från Magistraterne inkomne Förteckningar.

	Beloppet af den taxerade Bevillningen.			
	För Handtverkare.		För Idkare.	
Alingsås	194	32	84	32
Askersund	153	24	75	8
Arboga	380	—	246	40
Borås	291	40	192	8
Borgholm	82	—	36	32
Christianstad	1,330	40	323	8
Carlstad	478	16	237	8
Christinehamn	289	40	118	32
Calmar	866	12	703	16
Cimbritshamn	185	16	68	16
Carlskrona	1,611	—	616	—
Carlshamn	729	40	202	—
Eskilstuna	293	24	133	32
Enköping	586	8	180	—
Engelholm	322	12	80	32
Eksjö	287	24	89	8
Fahlköping	47	—	31	—
Fahlun	738	—	271	32
Falkenberg	96	—	41	32
Gefle	1,280	24	1,356	16
Göteborg	2,350	40	1,965	8
Grenna	85	—	42	16
Hjo	159	24	46	16
Hedemora	244	40	140	40
Hudiksvall	394	—	457	40
Transport	13,478	24	7,740	40

	Transport	För Handtverkare.		För Idkare.	
		13,478	24	7,740	40
Hernösand		336	24	110	32
Helsingborg		486	32	589	40
Haparanda		32	16	26	24
Halmstad		358	—	98	—
Jönköping		524	24	134	—
Köping		448	40	221	—
Kongelf		159	32	69	16
Kongsbacka		60	32	19	—
Linköping		781	6	607	10
Lidköping		340	24	141	8
Lindesberg		127	8	102	24
Landskrona		355	24	311	—
Lund		793	8	559	—
Luleå		83	8	8	—
Laholm		179	24	43	40
Mariefred		139	—	47	16
Mariestad		256	32	6	3
Marstrand		11	8	31	32
Malmö		1,382	32	904	—
Norrköping		2,376	40	1,603	40
Nyköping		559	12	286	40
Nora		136	24	101	24
Norrtelje		202	—	109	—
Philipstad		92	—	64	16
Piteå		125	36	36	16
Söderköping		193	26	119	16
Skenninge		115	16	57	—
Strengnäs		217	—	146	—
Skara		146	8	105	16
Sköfde		65	40	73	34
Säther		170	8	37	—
Sala		427	40	262	—
Stockholm		69,045	24	{sinnef. i Be vill n. } {för handt ver k. }	
Södertelje		194	—	86	16
Sigtuna		99	—	84	—
Söderhamn		283	40	262	32
Sundswall		384	32	576	24
Skånör		13	16	2	45
Transport		95,183	40	15,785	28

	För Handtverkare.		För Idkare.	
Transport	95,183	40	15,785	28
Strömstad	40	16	34	16
Sölvitsborg	324	—	137	—
Thorshälla	48	24	67	—
Trosa	56	—	65	8
Ulricehamn	109	32	33	—
Upsala	972	—	822	32
Umeå	168	40	77	44
Uddevalla	399	16	126	24
Wadstena	241	32	89	8
Westerås	690	16	685	8
Wisby	1,056	—	584	—
Wenersborg	351	8	130	40
Waxholm	51	24	93	16
Wexiö	645	8	431	8
Westervik	239	32	73	—
Wimmerby	225	16	76	16
Warberg	227	—	90	32
Ystad	750	—	402	—
Åmål	150	—	37	16
Örebro	1,114	—	578	16
Östhammar	102	24	50	—
Öregrund	19	8	20	—
Östersund	80	—	45	16
Summa	103,246	—	20,535	40

Stockholm af Kongl. CommerceCollegii Statistiska Contoir den 29 Augusti 1833.

J. M. Hårstedt.

STOCKHOLM. Tryckt hos *Johan Hörberg*, 1834.
